NORAKSTS
Lieta Nr.A42385105
AA43-0917-08/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 2.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Slica,
tiesneses L.Vīnkalna un S.Zakrevska,

piedaloties pieteicējas akciju sabiedrības „RBSSKALS" pārstāvim *J.G.*, atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvim Pēterim Putniņam, trešās personas akciju sabiedrības „Latvenergo" pārstāvei *V.V.* un trešās personas *J.J.B.* pārstāvim *N.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz akciju sabiedrības „RBSSKALS" pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2005.gada 25.jūlija lēmuma Nr.1-DA-05-3860-ap atcelšanu, sakarā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2005.gada 25.jūlija lēmumu Nr.1-DA-05-3860-ap (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Rīgas pilsētas būvvaldes 2005.gada 16.maija lēmums Nr.26-DA-05-2437-nd „Par sastatņu izvietošanu uz zemes gabala Rīgā, Pulkveža Brieža ielā 10" (turpmāk – 2005.gada 16.maija lēmums), ar kuru, pamatojoties uz Būvniecības likuma 30.pantu, akciju sabiedrībai „RBSSKALS" uzlikts pienākums iesniegt rakstisku vienošanos par kaimiņos esošā zemes gabala izmantošanu uz renovācijas laiku, bet, ja vienošanās nav panākta, līdz š.g. 23.maijam demontēt sastatnes.

[2] 2005.gada 25.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts akciju sabiedrības „RBSSKALS" (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – atbildētājs) Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] 2005.gada 16.maija lēmums, kurā uzlikts pienākums iesniegt rakstisku vienošanos par kaimiņos esošā zemes gabala izmantošanu uz renovācijas laiku, bet, ja vienošanās nav panākta, līdz šī gada 23.maijam demontēt sastatnes, nevar būt pamatots ar Būvniecības likuma 30.pantu, jo šī

norma nepiešķir būvinspektoram tiesības iejaukties civiltiesiskās attiecībās, uzlikt par pienākumu tādas nodibināt, pārgrozīt vai izbeigt. Apstāklis, ka sastatnes bija izvietotas uz *J.J.B.* īpašumā esošās zemes, neaizskar publiski tiesiskās intereses būvniecības procesā. 2005.gada 16.maija lēmums uzliek pienākumu noslēgt vienošanos starp akciju sabiedrību (turpmāk – AS) „Latvenergo" un *J.J.B.* par zemes gabala iznomāšanu uz laiku, tātad tiek uzlikts par pienākumu noslēgt zemes gabala nomas līgumu – nodibināt civiltiesiskās attiecības.

Tehniskais projekts, uz kura pamata tika veikti būvdarbi, ir saskaņots Rīgas pilsētas būvvaldē, un šā projekta saskaņojuma iegūšanai normatīvie akti neprasa iepriekšēju skaņojumu ar zemes īpašnieku. Tādējādi pieteicējs nav pārkāpis nevienu normatīvo aktu, kura ievērošanas kontrole būtu Rīgas pilsētas būvvaldes būvinspekcijas kompetencē.

[2.2] 2005.gada 16.maija lēmumā atbildētājs nav norādījis nevienu normatīvo aktu, kuru pieteicējs būtu pārkāpis.

[2.3] 2005.gada 16.maija lēmums nav administratīvs akts un ir izdots privāto tiesību sfērā. Tas nesatur rekvizītus, kādus pieprasa Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 74.pants. Minētā panta otrā daļa noteic, ka administratīvais akts nav spēkā, ja tas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama. Pieteicējs uzskata, ka 2005.gada 16.maija lēmums pieprasa rīcību, kas faktiski nav iespējama, jo nav atkarīga tikai no pieteicēja.

[2.4] Pieteicējs uzskata, ka Lēmums ir apstrīdams arī pēc būtības, jo tas ir pretrunā APL principiem, kas noteikti 5.-14.pantā, īpaši vienlīdzības principam, tiesiskuma principam un tiesiskās paļāvības principam.

[2.5] Pieteicējs pirms būvdarbu veikšanas bija vērsies Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentā un 2004.gada 19.oktobrī pieteicējs saņēma vēstuli, kurā tika norādīts, ka pieteicējs kā AS „Latvenergo" piederošās administratīvās ēkas Rīgā, Pulkveža Brieža ielā 12, renovācijas būvdarbu veicējs ir tiesīgs īslaicīgi izmantot AS „Latvenergo" faktiskā jeb piespiedu nomā esošo *J.J.B.* zemes gabala daļu. Tādējādi atbildētāja turpmākā rīcība, izdodot apstrīdēto lēmumu, vērtējama kā tiesiskās paļāvības principa pārkāpums.

[2.6] Pieteicējs uzskata, ka atbildētājs kļūdaini interpretē Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2004.gada 19.aprīļa spriedumu. Neskatoties uz to, ka minētais spriedums nav stājies spēkā, starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.* pastāv zemes nomas piespiedu attiecības, jo AS „Latvenergo" ēka atrodas uz *J.J.B.* zemes.

[3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteikumu neatzīst šādu iemeslu dēļ.

[3.1] 2005.gada 16.maija lēmumā tika izskatīts konkrētas personas *J.J.B.* pilnvarotās personas *N.K.* iesniegums par sastatņu izvietošanu uz viņa īpašumā esošas zemes gabala. Tas nozīmē, ka atbildētājs veica pārbaudi tikai par attiecīgajā iesniegumā minētajiem faktiskajiem apstākļiem un par konkrēto zemes gabalu.

[3.2] Saskaņā ar atbildētāja rīcībā esošo informāciju un pieteicēja tiesā iesniegtajiem pierādījumiem par nostiprinājumiem Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas nodalījumā Nr.20992, kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*, nekustamā īpašuma, kas atrodas Pulkveža Brieža ielā 10, Rīgā, un sastāv no zemes gabala 1828 kv.m. un namīpašuma (5 stāvu dzīvojamās ēkas), no 2002.gada 26.februāra īpašnieks ir *J.J.B.* Zemesgrāmatā kā lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamo īpašumu, nav norādīts, ka uz *J.J.B.* zemes gabala atrodas citai personai piederoša ēkas, būves daļa. Pārsūdzētajā lēmumā atbildētājs nav sniedzis vispārīgus apgalvojumus, ka uz *J.J.B.* zemes gabala vispār neatrodas citai personai piederošas ēkas daļa, bet gan konstatējis, ka attiecīgajā zemesgrāmatā nav norādīts šāds nekustamā īpašuma apgrūtinājums.

[3.3] Pieteikumā izteiktais apgalvojums, ka atbildētājs kļūdaini interpretē Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2004.gada 19.aprīļa spriedumu, ir juridiski nepamatots. Tā kā minētais Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas spriedums ir pārsūdzēts, tad tas nav vēl stājies spēkā un zemes nomas līguma juridiskās attiecības vēl nav nodibinātas, ko apliecina arī pieteikumā minētie fakti.

[3.4] 2005.gada 16.maija lēmumā norādītais pienākums iesniegt rakstisku vienošanos starp *J.J.B.* un AS „Latvenergo" par zemes gabala daļas izmantošanu renovācijas laikā tieši nenorāda uz zemes nomas līguma noslēgšanu Civillikuma 2112.panta izpratnē, bet ir saistīts ar atsevišķu rakstveida vienošanos starp abām minētajām personām par konkrētu ēkas fasādes krāsošanas darbu pabeigšanai īslaicīgu nepieciešamās zemes izmantošanu. Nepatiesi ir pieteicēja apgalvojumi, ka atbildētājs ir uzlicis pieteicējam pienākumu līdz 2005.gada 23.maijam demontēt sastatnes.

[3.5] Rīgas apbūves noteikumu, kas pieņemti Rīgas attīstības plāna sastāvā Rīgas domes 1995.gada 12.decembra sēdē ar lēmumu Nr.2819 (turpmāk – Rīgas apbūves noteikumi), 5.nodaļa „Būvdarbu uzraudzība un vadīšana" regulē būvdarbu uzraudzību savā būvē, kas jānodrošina būvētājam. Rīgas apbūves noteikumu 5.6.punkts, 5.12.punkts noteic, ka vispārējo būvuzraudzību veic Rīgas domes būvinspekcija, kas kontrolē būvdarbu vadīšanu un izpildes kvalitāti, būvdarbu uzraudzības atbilstību normatīvajiem aktiem. Rīgas pilsētas būvvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcija minēto kontroli īsteno ar būvju pārbaudēm, un būvinspektora konstatētie pārkāpumi ir jānovērš saskaņā ar norādījumiem. Būvdarbu uzraudzības un vadīšanas procesā ietilpst arī sastatņu novietošana atbilstoši Rīgas apbūves noteikumu 4.nodaļas „Būvdarbu drošības nodrošināšana" 4.4.punktam un 4.5.punktam. Līdz ar to pieteicēja apgalvojumam, ka atbildētājs nebija tiesīgs sniegt atzinumu, nav pamata.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 29.augusta lēmumu lietā kā trešās personas pieaicinātas AS „Latvenegro" un *J.J.B.*

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.jūnija spriedumu pieteikums apmierināts.

Spriedumā norādīts tālāk minētais.

[5.1] No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs 2004.gada 14.septembrī ar vēstuli Nr.383/2004 ir vērsies pie atbildētāja ar iesniegumu, lūdzot sniegt skaidrojumu par to, vai, pastāvot faktiskām zemes nomas attiecībām starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.*, pieteicējs ir tiesīgs renovācijas darbu veikšanai uz laiku (līdz 3 mēnešiem) izmantot AS „Latvenergo" faktiskā nomā esošo *J.J.B.* piederošo zemes gabala daļu. Minētajā iesniegumā pieteicējs norādījis uz pastāvošajiem faktiskajiem apstākļiem, t.sk. uz apstākli, ka starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.* nav noslēgts zemes nomas līgums, ka puses atrodas faktiskās nomas attiecībās, kas izveidojušās zemes reformas un īpašuma tiesību atjaunošanas rezultātā, kā arī to, ka tiesā ir celta prasība par zemes nomas līguma būtisko sastāvdaļu noteikšanu.

[5.2] Atbildot uz pieteicēja 2004.gada 14.septembra iesniegumu, atbildētājs sniedza 2004.gada 18.oktobra atbildi Nr.1-DA-04-2536-nd (*lietas 21.-22.lapa*). Šajā atbildē atbildētājs norādījis, ka pieteicējs kā būvdarbu veicējs ir tiesīgs īslaicīgi uzstādīt uz tiesiskā nomas lietošanā esošas zemes kustamo mantu – pārvietojamas sastatnes, tādējādi izmantojot AS „Latvenergo" faktiskā jeb piespiedu nomā esošo *J.J.B.* zemes gabala daļu. Atbildētājs pamatojumā atsaucies uz Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2004.gada 19.aprīļa spriedumu, norādot, kas tas ir pārsūdzēts un nav stājies spēkā, kā arī norādījis, ka Būvniecības likuma un citos būvniecību regulējošos normatīvajos aktos nav paredzēts aizliegums ēkas uzturēšanai nepieciešamo krāsošanas darbu veikšanai īslaicīgi uzstādīt uz tiesiskā nomas lietošanā esošās zemes kustamo mantu.

[5.3] Viens no administratīvā procesa principiem ir tiesiskās paļāvības princips, kas nostiprināts APL 10.pantā. Tas paredz, ka privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Tai pat laikā privātpersonas tiesiskā paļāvība ne vienmēr ir tiesiski aizsargājama. Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrā nostiprinātai atziņai, izlemjot jautājumu par to, vai konkrētajā situācijā personas tiesiskā paļāvība ir tiesiski aizsargājama, ir jāņem vērā vairāki faktori:

1) vai pastāvēja skaidrs iestādes izteikums (apsolījums);
2) vai persona tiešām uz šo izteikumu (apsolījumu) paļāvās;
3) vai personas paļāvība ir aizsargājama.

[5.3.1] Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa nonāk pie secinājuma, ka konkrētajā gadījumā pastāvēja visi trīs faktori:

1) 2004.gada 18.oktobra atbildē Nr.1-DA-04-2536-nd atbildētājs kā kompetenta iestāde rakstveidā sniegusi skaidri un viennozīmīgi saprotamu iestādes viedokli pieteicēja uzstādītajā jautājumā, proti, ka pieteicējs ir tiesīgs īslaicīgi izmantot *J.J.B.* piederošo zemes gabala daļu. No lietas faktiskajiem apstākļiem konstatējams, ka, paļaujoties uz šo atbildētāja viedokli, pieteicējs ir rīkojies un sastatnes ir uzstādījis;

2) tiesa lietā nerod apstākļus, kas liegtu pieteicējam baudīt tiesiskās paļāvības aizsardzību, tā kā lietā nav konstatējami apstākļi, kas liecinātu, ka pieteicējs konkrēto iestādes viedokli panācis apzināti negodīgiem līdzekļiem, piemēram, ar nepilnīgu vai nepatiesu informācijas sniegšanu u.tml. Tāpat atbildētāja sniegtais viedoklis nav atzīstams par acīm redzami prettiesisku;

3) pastāvot konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem, ņemot vērā fasādes atjaunošanas darbu īslaicīgo raksturu – līdz 3 mēnešiem, tiesas ieskatā nav saskatāms būtisks sabiedrības interešu vai trešās personas – *J.J.B.* interešu aizskārums.

[5.3.2] Tiesa noraida kā nepamatotu atbildētāja pārstāvja argumentu, ka iestāde, sniedzot savu viedokli, nav bijusi informēta par visiem faktiskajiem apstākļiem, proti, par to, ka zemes īpašnieks iebilst pret zemes izmantošanu sastatņu izvietošanai.

Pieteicējs savā iesniegumā atbildētājam bija norādījis, ka starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.* pastāv strīds un ka tiesā ir iesniegts prasības pieteikums. Savukārt no atbildētāja 2004.gada 18.oktobra vēstules Nr.1-DA-04-2536-nd izriet, ka atbildētājs ir detalizēti iepazinies ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas spriedumu Attiecīgi secināms, ka atbildētājam bija zināms ne tikai fakts, ka starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.* pastāv civiltiesisks strīds, bet arī strīdā iesaistīto pušu viedokļi un argumenti pilnībā.

[5.3.3] Atbildētāja 2004.gada 18.oktobra atbilde Nr.1-DA-04-2536-nd atzīstama par uzziņu APL izpratnē.

Attiecīgi APL 98.panta piektajā daļā noteiktajam (..) uz uzziņu attiecināmi šā likuma noteikumi, kas attiecas uz administratīvo aktu, tiktāl, ciktāl tie ir piemērojami, ievērojot uzziņas būtību.

Savukārt atbilstoši APL 99.panta pirmajā daļā noteiktajam, sagatavojot uzziņu, ja nepieciešams, iestāde var prasīt no iesniedzēja papildu ziņas.

Atbildētājs papildus ziņas no pieteicēja kā iesniedzēja nav pieprasījis, attiecīgi prezumējams, ka atbildētājs ir atzinis par pietiekamu tā rīcībā esošo informāciju, lai konkrētu uzziņu par pieteicēja tiesībām sniegtu.

APL nenosaka konkrētu uzziņas formu, attiecīgi secināms, ka iestāde ir brīva izvēlēties savas sniegtās uzziņas saturiskās izteiksmes formu, t.sk., paredzot konkrētus, uzziņā norādīto tiesību izmantošanas priekšnosacījumus. Gadījumā, ja iestāde attiecīgo viedokli paudusi ar nosacījumiem, tad šie nosacījumi skaidri un nepārprotami bija jānorāda.

No atbildētāja 2004.gada 18.oktobra atbildes Nr.1-DA-04-2536-nd secināms, ka nekādus priekšnosacījumus (vai ierobežojumus) zemes gabala daļas izmantošanai sastatņu izvietošanai atbildētājs nav norādījis. Attiecīgi secināms, ka pieteicējs varēja paļauties uz šo uzziņā par tiesībām pausto kompetentās iestādes viedokli kā absolūtu un izsmeļošu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā privātpersonas tiesiskā paļāvība ir aizsargājama.

[5.4] Tādējādi tiesa secina, ka atbildētājs kā iestāde ir pieņēmis Lēmumu, kas ir pretrunā iestādes iepriekš sniegtajam viedoklim, uz ko pieteicējam pastāvēja tiesiskā paļāvība, tādējādi radot personai nelabvēlīgas

sekas, kas atzīstams par būtisku procesuālā tiesiskuma pārkāpumu, kā rezultātā administratīvais akts (Lēmums) ir atceļams.

[5.5] Tā kā tiesa jau atzinusi Lēmumu par atceļamu atbildētāja pieļautā procesuālā tiesiskuma pārkāpuma dēļ, nav nepieciešams lietā izvērtēt citus procesa dalībnieku argumentus attiecībā uz Lēmuma tiesiskumu un pamatotību.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.jūnija spriedumu atbildētājs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīts tālāk minētais.

[6.1] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka pieteicēja var baudīt tiesiskās paļāvības aizsardzību tiktāl, ciktāl nemainās lietas faktiskie apstākļi.

[6.2] 2004.gada 18.oktobra vēstulē Nr.1-DA-04-2536 atbildētājs ir vispārīgi paskaidrojis, ka normatīvie akti neparedz aizliegumu, veicot ēkas fasādes krāsošanas darbus, īslaicīgi uzstādīt pārvietojamas sastatnes uz faktiskā nomas lietošanā esošas zemes. Tomēr šajā vēstulē atbildētājs neizsaka apgalvojumu, ka sastatņu izvietošanu uz citai personai piederošas zemes var veikt bez šīs personas mutiskas vai rakstiskas saskaņošanas.

[6.3] Laikā, kad Rīgas pilsētas būvvalde nosūtīja 2004.gada 18.oktobra vēstuli Nr.26-DA-05-2437-nd, Rīgas pilsētas būvvalde bija saņēmusi zemesgabala Rīgā, Pulkveža Brieža ielā 10, īpašnieka *J.J.B.* pārstāvja iesniegumu par sastatņu izvietošanu uz viņa īpašumā esošā zemes gabala. Līdz ar to Rīgas pilsētas būvvaldei bija pamats uzskatīt, ka ir mainījušies faktiskie apstākļi un ka starp divām privātpersonām pastāv strīds (ne tikai jautājumā par zemes nomu, bet tieši jautājumā, kas skar sastatņu izvietošanu uz *J.J.B.* zemes). Tā kā šajā gadījumā saduras divu personu privātās intereses, tad Rīgas pilsētas būvvaldei bija jāņem vērā APL 5.pantā noteiktais privātpersonu tiesību ievērošanas princips. Tādējādi atbildētājs ir vadījies no tiem faktiskajiem apstākļiem, kas pastāvējuši laikā, kad 2005.gada 16.maija lēmums un Lēmums ir nosūtīts pieteicējam, izvērtējot, kuras no privātpersonu interesēm konkrētajā gadījumā ir prioritāras – pieteicēja vai *J.J.B.*

[6.4] Tiesai bija jāņem vērā ne tikai tiesiskās paļāvības princips, bet arī jāņem vērā fakts, ka atbildētājam, pieņemot personai nelabvēlīgu administratīvo aktu, bija jāvadās arī no APL nostiprinātā privātpersonas tiesību ievērošanas principa.

[7] Par atbildētāja apelācijas sūdzību pieteicējs iesniedza paskaidrojumu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[7.1] Kopš 2004.gada 14.septembra faktiskā situācija – civiltiesisks strīds par zemes nomas attiecībām starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.* – nav mainījusies. Loģiski, ka, pastāvot civiltiesiskam strīdam, pastāv strīds par zemes lietošanu. Apelācijas sūdzībā atbildētājs norāda, ka tam bija zināms, ka pastāv civiltiesisks strīds par zemes nomas tiesiskajām attiecībām. Līdz ar to apgalvojums, ka tiesiskā situācija ir mainījusies, ir nepamatots.

[7.2] Pieteicēja 2004.gada 14.septembra vēstulē Nr.384/2004 ir norādīta visa informācija, kas noteikta APL 98.panta trešajā daļā, lai saņemtu uzziņu

no iestādes, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības. Atbildētāja 2004.gada 18.oktobra vēstulē Nr.1-DA-04-2536-nd ir ietverta skaidra un nepārprotama atbilde uz 2004.gada 14.septembra vēstulē Nr.384/2004 ietverto jautājumu.

[7.3] Tiesa spriedumā ir izvērtējusi sabiedrības un *J.J.B.* intereses un secinājusi, ka šajā lietā tās nav būtiski aizskartas. Atbildētāja Lēmumā nav pat pieminēts privātpersonu tiesību ievērošanas princips. Atbilstoši APL 250.panta otrajai daļai tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā. Līdz ar to atbildētājam nav tiesību atsaukties uz privātpersonu tiesību ievērošanas principu.

[8] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

Pieteicēja pārstāvis atbildētāja apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja pieteikumu.

Trešās personas AS „Latvenergo" pārstāve norādīja, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, savukārt trešās personas *J.J.B.* pārstāvis norādīja, ka apelācijas sūdzība ir pamatota.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja apelācijas sūdzība ir nepamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa lietā konstatē turpmāk norādītos apstākļus.

[10.1] Daļa no AS „Latvenergo" administratīvās ēkas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, atrodas uz *J.J.B.* zemes (*lietas 15.-17.lapa*). Lēmuma izdošanas laikā starp minētajām personām pastāvēja civiltiesisks strīds par zemes nomas līguma noslēgšanu un tā nosacījumiem.

[10.2] No lietas materiāliem un procesa dalībnieku paskaidrojumiem secināms, ka lietā nav strīda par to, ka AS „Latvenergo" administratīvās ēkas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, renovācijas tehniskais būvprojekts akceptēts 2002.gada 16.oktobrī ar Nr.2633 un 2002.gada 5.decembrī akceptēts ar Nr.3462 (ar 2003.gada 1.oktobra izmaiņām). Būvdarbu veikšanai tika izdota 2002.gada 30.septembra būvatļauja Nr.2480-Z un 2002.gada 5.decembra būvatļauja Nr.3-Z. 2003.gada 14.oktobrī sastādīts akts par renovācijas 1.kārtas pieņemšanu ekspluatācijā. 2004.gada 8.septembrī sastādīts akts par renovācijas 2.kārtas pieņemšanu ekspluatācijā. 2005.gada 18.augustā sastādīts akts par renovācijas 3.kārtas pieņemšanu ekspluatācijā (*lietas 36.-37.lapa*).

[10.3] 2004.gada 14.septembra iesniegumā (*lietas 88.lapa*) pieteicējs norāda uz pastāvošo civiltiesisko strīdu starp AS „Latvenergo" un *J.J.B.*, kā arī to, ka ir jāuzsāk AS „Latvenergo" administratīvās ēkas renovācijas 3.kārtas darbi, kuru gaitā fasādes renovācijas darbu veikšanai uz *J.J.B.*

piederošās zemes gar ēkas fasādi uz laiku līdz trim mēnešiem nepieciešams uzstādīt sastatnes. Pieteicējs uzdot jautājumu, vai, pastāvot minētajiem apstākļiem, pieteicējs ir tiesīgs renovācijas darbu veikšanai izmantot faktiskā nomā esošo *J.J.B.* piederošo zemes gabala daļu.

[10.4] Uz [10.3] minēto pieteicēja iesniegumu atbildētājs 2004.gada 18.oktobra vēstulē Nr.1-DA-04-2536-nd (*lietas 21.-22.lapa*) norāda, ka, tā kā Būvniecības likumā un citos būvniecību regulējošos normatīvajos aktos nav paredzēts aizliegums ēkas uzturēšanai nepieciešamo krāsošanas darbu veikšanai īslaicīgi uzstādīt uz tiesiskā nomas lietošanā esošās zemes kustamo mantu – pārvietojamās sastatnes, tad pieteicējs ir tiesīgs īslaicīgi izmantot piespiedu nomā esošo zemes gabalu.

[10.5] 2005.gada 16.maija lēmumā (*lietas 10.lapa*) konstatēts, ka sastatnes fasādes remontam Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, ir uzslietas ēkas pagalma pusē. Lēmumā norādīts, ka, pamatojoties uz Būvniecības likuma 30.pantu, tiek uzlikts pienākums iesniegt rakstisku vienošanos par kaimiņos esošā zemes gabala izmantošanu uz renovācijas laiku, bet, ja vienošanās nav panākta, līdz 2005.gada 23.maijam demontēt sastatnes.

[10.6] Ar Lēmumu (*lietas 11.-14.lapa*) 2005.gada 16.maija lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar Civillikuma 927., 928., 1039., 1040., 1085.pantu, Būvniecības likuma 2.panta trešo un ceturto daļu, 3.pantu, 11.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 116.4., 124., 130., 131., 134. un 137.punktu. Lēmumā norādīts, ka, pastāvot strīdam par īpašuma tiesību aizskārumu, saskaņā ar minētajām tiesību normām pieteicējam ir pienākums novākt sastatnes no citai personai piederošas zemes līdz strīdus jautājuma atrisināšanai. Tāpat Lēmumā norādīts, ka administratīvā akta lietderības apsvērumi un pamatojums saistīts ar iespējamo *J.J.B.* tiesību aizskārumu, pieteicējam novietojot sastatnes uz *J.J.B.* zemes gabala daļas bez viņa atļaujas.

[11] APL 70.panta trešā daļa noteic, ka administratīvais akts ir spēkā tik ilgi, līdz to atceļ, izpilda vai vairs nevar izpildīt sakarā ar faktisko vai tiesisko apstākļu maiņu.

No trešo personu – AS „Latvernergo" un *J.J.B.* – pārstāvju paskaidrojumiem tiesas sēdē Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka ēkas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, renovācijas darbi ir pabeigti un sastatnes ir novāktas. Līdz ar to secināms, ka Lēmums ir zaudējis spēku, jo vairs nav izpildāms sakarā ar faktisko apstākļu maiņu.

Pieteicēja pārstāvis tiesas sēdē uzturēja pieteikumu un norādīja, ka lūdz tiesu izvērtēt Lēmuma tiesiskumu.

[12] Būvniecības likuma 1.panta 26.punkts noteic, ka būvvalde ir pašvaldības institūcija, kas pārzina, kā arī kontrolē būvniecību attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 7.panta pirmo daļu vietējo pašvaldību kompetencē cita starpā ir izstrādāt un apstiprināt savas administratīvās

teritorijas plānojumu, detālos plānojumus un to sastāvā esošos apbūves noteikumus, kas ir obligāti visiem būvniecības dalībniekiem un attiecas uz visu veidu būvēm vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī kontrolēt un nodrošināt to izpildi; izskatīt būvprojektus un pieņemt lēmumus par tiem; izsniegt un reģistrēt būvatļaujas; kontrolēt, kā būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 7.panta otro un trešo daļu būvniecības pārzināšanai un kontrolei vietējās pašvaldības savā administratīvajā teritorijā izveido būvvaldes. Būvniecību vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā pārzina būvvaldes amatpersonas, kurām ir augstākā izglītība būvniecībā.

Tātad būvvalde ir pašvaldības institūcija, kuras uzdevums ir nodrošināt būvniecības procesa tiesiskumu savā administratīvajā teritorijā.

[13] Sākotnējā administratīvajā aktā, proti, 2005.gada 16.maija lēmumā, kurš ir atstāts negrozīts ar Lēmumu, ir atsauce tikai uz Būvniecības likuma 30.pantu, nenorādot tā daļu. Lēmumā norādīts, ka būvinspektora darbības, sniedzot atzinumu, ir pamatotas ar Būvniecības likuma 30.panta pirmo un otro daļu.

Būvniecības likuma 30.panta (*redakcijā, kas bija spēkā administratīvā akta izdošanas laikā*) pirmā daļa noteic, ka būvinspektoram ir tiesības apskatīt un pārbaudīt būves, ieiet tajās, apsekot tās, pieprasīt paskaidrojumus un Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētos dokumentus, kā arī lūgt uz būvuzņēmēja vai būvētāja rēķina atbrīvot telpas, padarot tās pieejamas, un atsegt būvju daļas, lai varētu pārbaudīt uzbūvēto konstrukciju, ja konstatētas nedrošuma pazīmes. Panta otrā daļa paredz, ka par katru pārbaudi būvinspektors dod atzinumu un, ja nepieciešams, arī norādījumus par to, kā novēršami pārkāpumi.

No 2005.gada 16.maija lēmuma un Lēmuma satura secināms, ka konstatētais pārkāpums ir sastatņu izvietošana uz *J.J.B.* zemes. Tāpat pieteicējam ir dots norādījums, proti, uzlikts pienākums iesniegt rakstveida vienošanos par minētā zemes gabala izmantošanu uz renovācijas laiku vai gadījumā, ja vienošanās nav panākta, demontēt sastatnes.

[14] Lēmumā ir ietverts tiesību normu uzskaitījums: Civillikuma 927., 928., 1039., 1040., 1085.pants, Būvniecības likuma 2.panta trešā un ceturtā daļa, 3.pants, 11.panta pirmā daļa un Vispārīgo būvnoteikumu 116.4., 124., 130., 131., 134. un 137.punkts. Lēmumā norādīts, ka, pastāvot strīdam par īpašuma tiesību aizskārumu, saskaņā ar minētajām tiesību normām pieteicējam ir pienākums novākt sastatnes no citai personai piederošas zemes līdz strīdus jautājuma atrisināšanai [10.6].

[14.1] Lēmumā minētās Civillikuma tiesību normas nosaka turpmāk minēto.

927.pants noteic, ka īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t.i., tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību.

Saskaņā ar 928.pantu, kaut gan īpašums var kā pēc privātas gribas, tā arī pēc likuma būt dažādi aprobežots, tomēr visi šādi aprobežojumi iztulkojami to šaurākā nozīmē, un šaubu gadījumā arvien pieņemams, ka īpašums ir neaprobežots.

1039.pants paredz, ka īpašnieks var aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot, kaut arī viņam pašam no tam nerastos nekāds zaudējums.

Atbilstoši 1040.pantam īpašniekam ir pašaizstāvības tiesība un, sakarā ar to, tiesība pat iznīcināt svešas lietas, kuru dēļ viņam būtu jābaidās pazaudēt savu paša, ja viņam nav iespējams citādi novērst draudošo zaudējumu.

1043.pants noteic, ka zemes īpašnieks var pēc sava ieskata rīkoties ar savas zemes virsu, gaisa telpu virs tās, kā arī ar zemes slāņiem zem tās, ja vien viņš ar to neskar svešas robežas.

1085.pants noteic, ka, pārgrozot vai pārbūvējot jau pastāvošu būvi vai ceļot jaunu būvi, jāievēro attiecīgie būvnoteikumi.

[14.2] Būvniecības likuma 2.panta trešā daļa paredz, ka būvniecību regulē šis likums, Civillikums, citi likumi un normatīvie akti, kā arī Latvijai saistoši starptautiskie līgumi. Savukārt ceturtā daļa ka šā likuma izpildei Ministru kabinets izdod Vispārīgos būvnoteikumus, būvnormatīvus un citus normatīvos aktus.

Būvniecības likuma 3.pants noteic:

„(1) Zemes gabalu drīkst apbūvēt, ja tā apbūve ir saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālo plānojumu un šo plānojumu sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem un, noslēdzot līgumu, ir saskaņota ar zemes gabala īpašnieku (ja apbūvi neveic zemes gabala īpašnieks).

(2) Būvniecības ierobežojumus atsevišķos zemes gabalos reglamentē likumi, Ministru kabineta noteikumi, vietējās pašvaldības teritorijas plānojums un detālais plānojums. Būvniecības ierobežojumus var nostiprināt zemesgrāmatās kā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus.

(3) Būve projektējama un būvējama tā, lai nodrošinātu vides arhitektonisko kvalitāti, vides pieejamību, dabas resursu racionālu izmantošanu, kā arī visas būves un tās atsevišķu daļu: 1) stiprību un stabilitāti; 2) ugunsdrošību; 3) drošību lietošanā; 4) higiēniskumu un nekaitīgumu cilvēka veselībai un videi; 5) energoefektivitāti; 6) akustiskās prasības.”

Atbilstoši Būvniecības likuma 11.panta pirmajai daļai zemes gabalu var apbūvēt tā īpašnieks vai cita persona, kas noslēgusi līgumu ar attiecīgā zemes gabala īpašnieku.

[14.3] Vispārīgo būvnoteikumu 116.4.punkts noteic, ka, lai saņemtu būvatļauju, pasūtītājs iesniedz būvvaldē cita starpā sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību rakstu (6.pielikums). Saistību rakstu aizpilda divos eksemplāros, un viens no tiem glabājas pie saistību raksta iesniedzēja.

Vispārīgo būvnoteikumu 124.punkts noteic, ka būvuzņēmējs ir atbildīgs par būvdarbu organizēšanu būvlaukumā atbilstoši būvdarbu organizācijas projektam, darba aizsardzības plānam un būvnormatīvos noteiktajai darbu veikšanas secībai, kā arī par būvuzņēmēja rīkojumu sekām.

Vispārīgo būvnoteikumu 130.punkts noteic, ka būvdarbu sagatavošanas procesā veicami nepieciešamie organizatoriskie pasākumi, kā arī darbi būvlaukumā un ārpus tā, lai nodrošinātu būvdarbu sekmīgu norisi un visu būvdarbu dalībnieku saskaņotu darbību.

Vispārīgo būvnoteikumu 131.punkts noteic, ka pasūtītājs nodrošina būvuzņēmēju ar nepieciešamo dokumentāciju (piemēram, akceptētu būvprojektu) un saņem ar būvdarbu veikšanu saistītās atļaujas.

Vispārīgo būvnoteikumu 134.punkts paredz, ka būvdarbi organizējami un veicami saskaņā ar tehniskā projekta sastāvā esošo būvdarbu organizēšanas projektu, kā arī darbu veikšanas projektu.

Vispārīgo būvnoteikumu 137.punkts noteic, ka, izstrādājot darbu veikšanas projektu esošajām būvēm, ievēro to īpašnieku vai lietotāju noteikumus un situāciju būvobjektā.

[15] Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 2.punktu būvatļauja ir Vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā izsniegts dokuments, kas apliecina tiesības veikt objekta būvdarbus.

Vispārīgo būvnoteikumu 112.punkts paredz, ka pirms būvdarbu uzsākšanas pasūtītājs saņem būvvaldes (..) izsniegtu būvatļauju (5.pielikums). Patvaļīga būvniecība nav pieļaujama.

Kā jau tika konstatēts [10.2], AS „Latvenergo" administratīvās ēkas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, renovācija notika saskaņā ar izsniegtajām būvatļaujām. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā lietā nav strīda arī par to, ka sastatnes pie ēkas Pulkveža Brieža ielā 12, Rīgā, tika izvietotas tieši ar mērķi, lai varētu veikt ēkas renovācijas būvdarbus. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā sastatnes ir tehnisks palīglīdzeklis būvdarbu veikšanai. Tātad sastatnes nodrošina konkrētu būvdarbu veikšanu un to drošību, taču sastatņu izvietošana nekādā ziņā nav uzskatāma par atsevišķu būvniecību, kurai ir nepieciešams saņemt atsevišķu saskaņojumu, akceptu un būvatļauju. Ja kāda persona uzskata, ka ar administratīvajiem aktiem, proti, pieteicējam izsniegtajām būvatļaujām, kas ir tiesisks pamats būvdarbu veikšanai, ir aizskartas tās tiesības vai tiesiskās intereses, tad šai personai APL noteiktajā kārtībā ir jāapstrīd un jāpārsūdz šīs būvatļaujas. Zemes īpašnieks *J.J.B.* nav apstrīdējis un nav pārsūdzējis pieteicējam izsniegtās būvatļaujas. Līdz ar to Administratīvās apgabaltiesas ieskatā zemes īpašniekam *J.J.B.* publisko tiesību jomā nav tiesiska pamata iebilst pret atsevišķu būvdarbu veidu būvniecības procesā, proti, ēkas ārsienas renovāciju un ar to saistīto sastatņu izvietošanu, ja viņš nav cēlis iebildumus pret būvniecības tiesiskumu apliecinošiem administratīvajiem aktiem – būvatļaujām. Savukārt zemes īpašnieka (*J.J.B.*) un ēkas īpašnieka (AS „Latvenergo") strīds par zemes lietošanas noteikumiem ir civiltiesiska rakstura un būvvalde nav kompetentā iestāde, kurai tas būtu jārisina. Tāpēc būvvaldei nav tiesību uzdot diviem privāttiesību subjektiem noslēgt rakstisku vienošanos par zemes lietošanu, kā tas ir noteikts pārsūdzētajā Lēmumā, jo šādas būvvaldes tiesības nav paredzētas publisko tiesību normās. Līdz ar to nepamatots ir atbildētāja apelācijas sūdzībā norādītais, ka, tā kā šajā gadījumā sadūrās divu

privātpersonu intereses, Rīgas pilsētas būvvaldei kā būvniecību uzraugošai institūcijai bija jāņem vērā APL 5.pantā noteiktais privātpersonu tiesību ievērošanas princips, tika izvērtēts, kuras no divu privātpersonu interesēm konkrētajā gadījumā ir prioritāras – būvdarbu veicēja vai zemes gabala īpašnieka intereses.

[16] Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Lēmumā norādītās tiesību normas [14], atzīst, ka nav saprotama to saistība ar izskatāmā gadījuma faktiskajiem apstākļiem. Lēmumā norādītās Civillikuma tiesību normas reglamentē īpašnieka vispārējas tiesības, Būvniecības likuma normas noteic vispārējos būvniecības noteikumu, savukārt Vispārīgo būvnoteikumu tiesību normas attiecas uz būvatļaujas saņemšanu, būvdarbu organizēšanu un būvdarbu veikšanas dokumentāciju. Atbildētājs nav arī norādījis, kādas tieši no norādītajām tiesību normām ir pārkāpis pieteicējs un kādā veidā ir izpaudies pārkāpums.

Lēmumā tāpat ir atsauce uz Rīgas apbūves noteikumu normām, proti, 5.nodaļas „Būvdarbu uzraudzība un vadīšana" 5.6. un 5.12.punktiem, kas noteic Rīgas pilsētas būvvaldes būvinspekcijas kompetenci veikt būvdarbu kontroli, kā arī 4.nodaļas „Būvdarbu drošības nodrošināšana" 4.4. un 4.5.punktu, kas noteic pagaidu žogu un sastatņu izvietošanas noteikumus. Taču Lēmumā nav konstatēts, ka pieteicējs būtu pārkāpis minētājās tiesību normās noteiktās sastatņu izvietošanas prasības.

[17] Izvērtējot lietā konstatēto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka atbildētājs nav konstatējis, ka pieteicējs ir pārkāpis publisko tiesību normas, kas reglamentē būvniecību, vai arī pieļāvis atkāpes no akceptētā būvprojekta. Savukārt privātpersonu civiltiesisks strīds par zemes lietošanu nav tiesisks pamats atbildētājam uzlikt pienākumu pieteicējam pārtraukt būvdarbus, jo, novācot sastatnes, nav iespējams veikt ārsienas renovācijas būvdarbus, tādējādi praktiski Lēmums pieprasa būvdarbu pārtraukšanu. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētājs bez tiesiska pamata ir ierobežojis pieteicēja tiesības un Lēmuma pamatojums neattaisno pieteicējam uzlikto pienākumu. Līdz ar to Lēmums ir atzīstams par prettiesisku.

[18] Attiecībā uz pieteicēja iesniegumu [10.3] un atbildētāja atbildi uz to [10.4], kuru pirmās instances tiesa vērtējusi kā uzziņu, Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka šim dokumentam nav izšķirošas nozīmes lietā, jo tieši pieteicējam izsniegtās būvatļaujas ir tiesiskais pamats būvniecībai, kas pieteicējam radīja tiesisko paļāvību.

[19] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa spriedumā ir nonākusi pie pareiza lietas rezultāta, taču spieduma motivācija nav atzīstama par pamatotu, jo tiesa nav izvērtējusi visus lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Akciju sabiedrības „RBSSKALS” pieteikumu apmierināt.

Atzīt par prettiesisku Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2005.gada 25.jūlija lēmumu Nr.1-DA-05-3860-ap.

Uzlikt pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt akciju sabiedrībai „RBSSKALS” samaksāto valsts nodevu 10 (desmit) latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	L.Slica
Tiesneses	*(paraksts)*	L.Vīnkalna
	(paraksts)	S.Zakrevska

NORAKSTS PAREIZS
Rīgā, 02.09.2008.
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Slica